

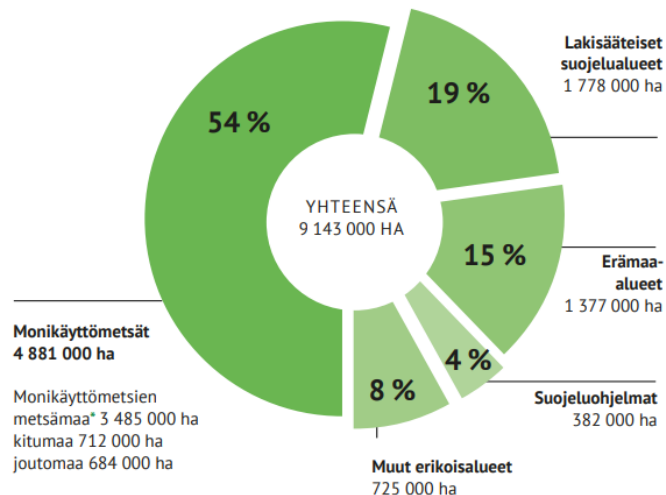
Retkeilyn uudet tuulet – miten
Metsähallituksessa on huomioitu
uusia käyttäjäryhmiä ja
aktiviteetteja

Maija Mikkola 26.8.2020

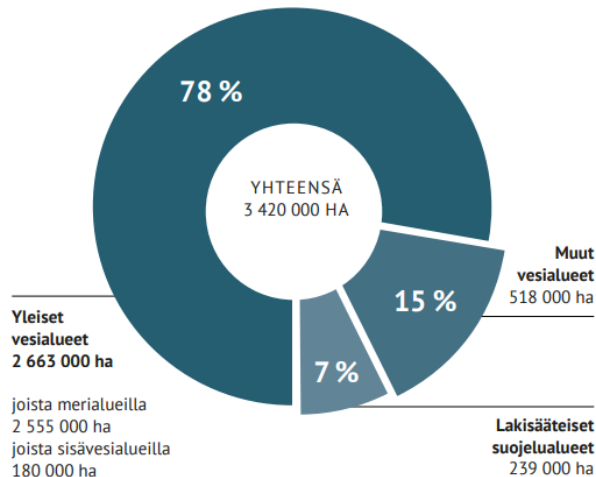
HOIDOSSA KOLMANNES SUOMEA

Metsähallituksen hoidossa on maa-alueita **9 143 000 hehtaaria** ja vesialueita **3 420 000 hehtaaria**, yhteensä **12 563 000 hehtaaria**.

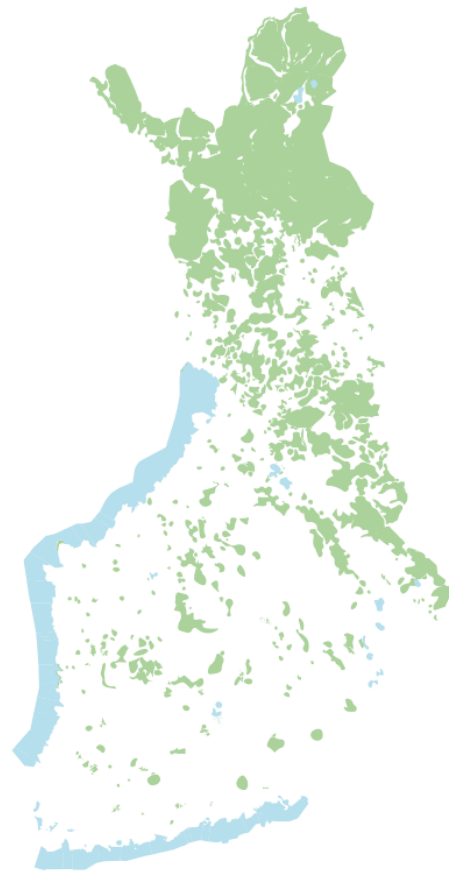
MAA-ALUEET

VESIALUEET

* Metsätalousmaat on jaettu pohjoismaisen metsätalousluokittelun mukaan puuntuottokyvyn perusteella: metsämaalla puuston keskimääräinen vuotuinen kasvu on vähintään 1 m³/ha, kitumalla 0,1–1 m³/ha ja joutomaalla alle 0,1 m³/ha.

Metsähallituksen Luontopalvelut

SUOJELUALUEIDEN HOITO

- Alueiden hallinta
  - Hoito- ja käyttösuunnitelmat
  - lupa-asiat
  - suojelualueiden kiinteistönmuodostus
- Luonnon ja kulttuuriperinnön suojelu
  - Kulttuuriperintökohteiden hoito
  - Lajien suojelu (mm. saimaannorppa ja maakotka)
  - Soiden ja metsien ennallistaminen (2000 ha/v)
  - Perinneympäristöjen hoito (5000 ha)
  - Luontotiedon kartoitus ja ylläpito
- Luonnon virkistys- ja matkailukäyttö
  - Maksuttomat peruspalvelut retkeilijöille. Palveluja voivat hyödyntää myös luontomatkailuyrittäjät, kestävän luontomatkailun sopimusta sekä korvausta vastaan.
  - Luontoon.fi ja Retkikartta.fi -verkkopalvelut

Rahoitus pääosin valtion talousarviosta

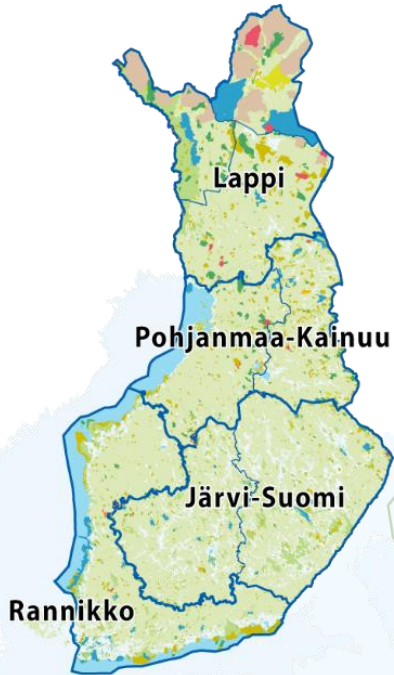

Metsähallituksen Luontopalvelut

Järvi-Suomen Luontopalvelut

Sisä-Suomen puistoalue:

- 12 kansallispuistoa + Aulanko, Evo ja Hämeen kangas
- Noin miljoona käyntiä / vuosi
- Kestävän luontomatkailun yhteistyösopimuksia noin 160
- Puistonjohtaja Tuula Peltonen, Parkano

Kuva: Tiia Kuokkanen

Sisä-Suomen puistoalueen kansallispuistot

Suomen 40 kansallispuistoa

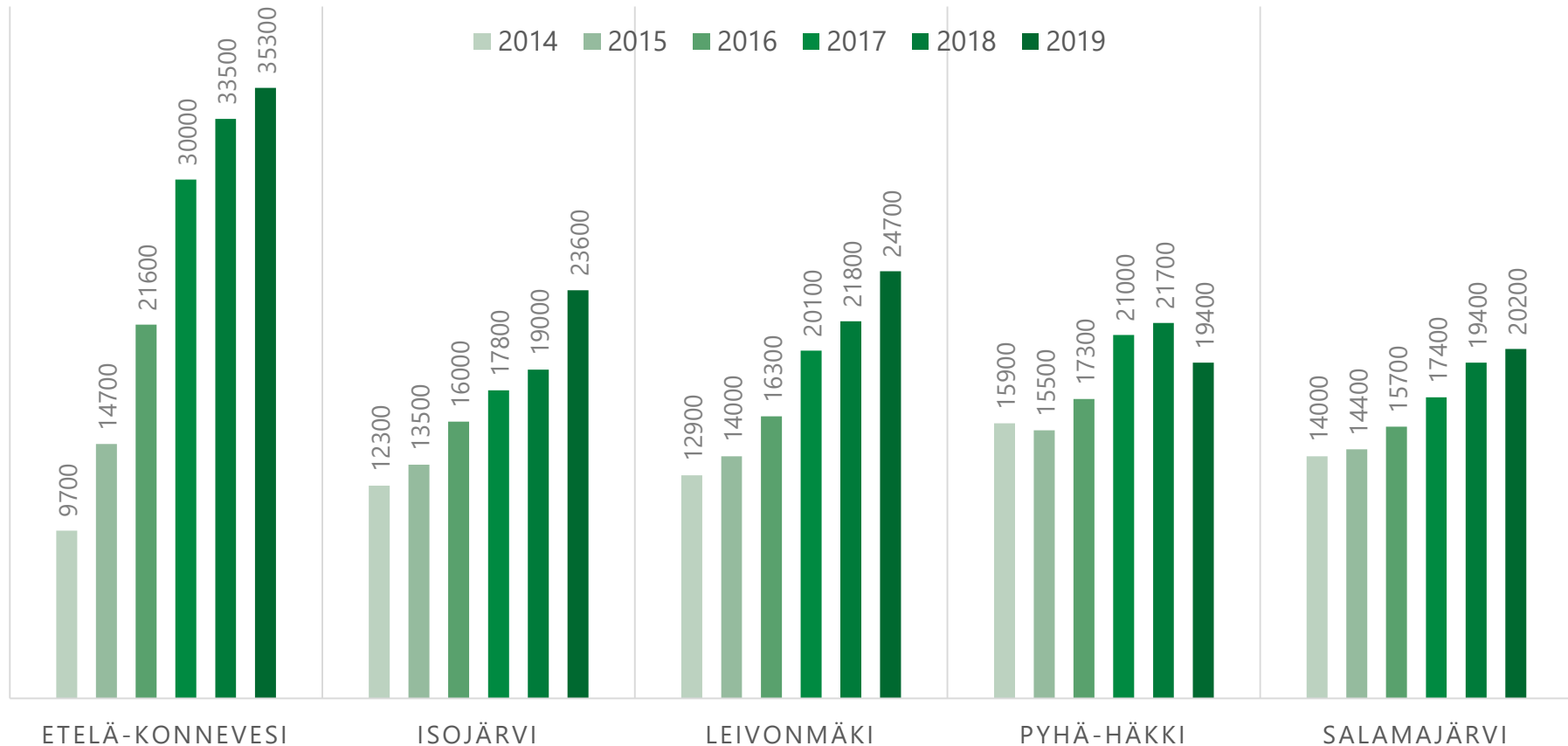

- **Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen sekä sen ehdoilla tapahtuva luonnossa virkistäytyminen**

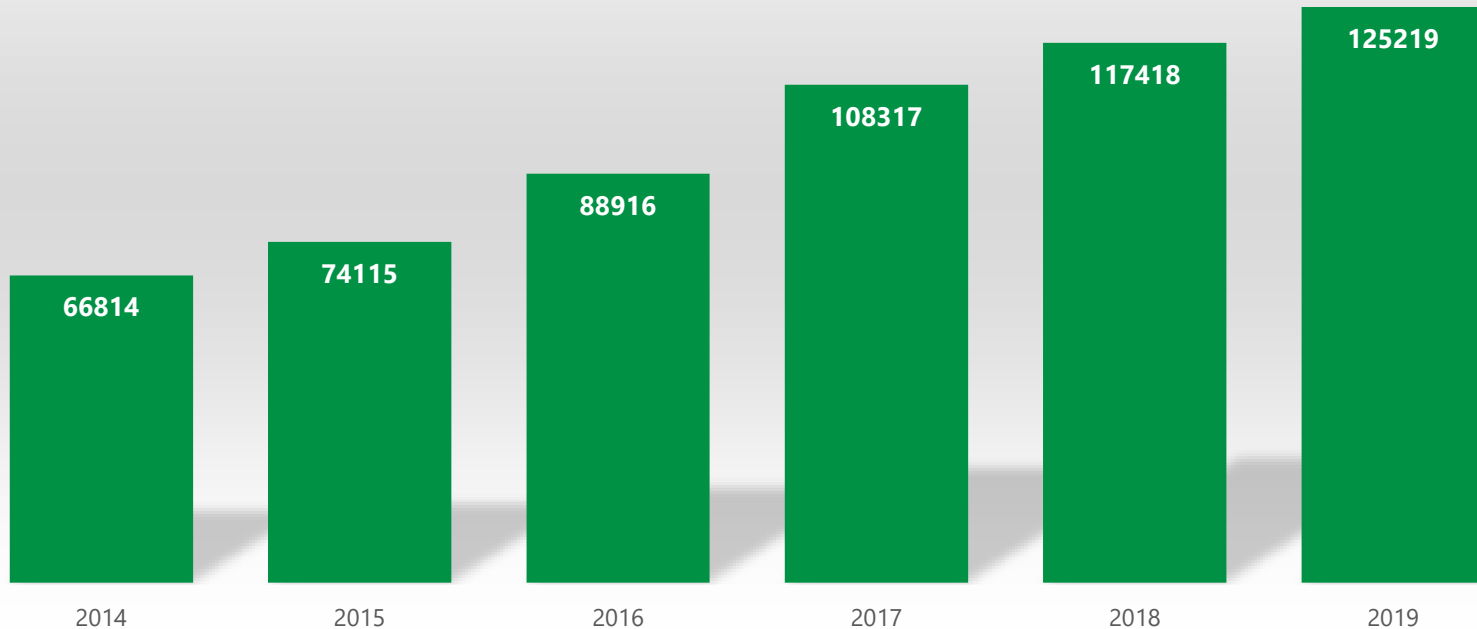
- **Käyntimäärä 3,22 miljoonaa vuonna 2019 (= + 2 % vuoteen 2018)**

- **Paikallistaloudelliset vaikutukset 219 milj. € vuonna 2019 (= + 7 milj. €)**

KESKI-SUOMEN KANSALLISPUISTOJEN KÄYNTIMÄÄRÄT 2014-2019

Keski-Suomen kansallispuistojen käyntimäärät

Miten käyntimäärät arvioidaan?

Perustuu sähköisiin laskureihin sekä sen arvioimiseen kuinka suuri osa kävijöistä tavoitetaan laskureilla

- Polkulaskurit / autolaskurit
- Laskureiden kalibrointi
- Paikan päällä luettavat / etäluettavat
- Kävijätutkimuksista saatava tieto kävijöiden liikkumisesta alueella
- Laskennan kattavuus ja päällekkäisyydet > peittoprosentti

Kansallispuisto	Kokonaistulo- vaikutukset 2019 milj. €	Käyntimäärä 2019	Kokonaistyöllisyys- vaikutus 2019 (htv)
Pallas-Yllästunturi	63,1	561 200	486
Koli	19,5	201 800	150
Nuoksio	3,9	330 600	23
Salamajärvi	0,5	20 200	4
Pyhä-Häkki	0,3	19 400	1
Etelä-Konnevesi	1,0	35 300	8

<https://www.metsa.fi/vapaa-aika-luonnossa/hyvinvointia-luonnosta/taloushyotyja-luonnosta/kansallispuistojen-hyotyja-paikallistalouteen>

Kuva: Sannamari Ratilainen

Kuva: Tiina Hakkarainen

Miten paikallistaloudelliset vaikutukset arvioidaan?

Perustuu

- Käyntikertatietoihin
- Kävijätutkimuksissa kerättäviin kävijöiden rahankäyttötietoihin
- Rahan kiertämistä paikallistaloudessa kuvaaviin kertoiimiin

Lue lisää:

- Kansallispuistojen ja retkeilyalueiden kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset:

<https://julkaisut.metsa.fi/julkaisut/show/1344>

- Kansallispuistojen, retkeilyalueiden ja muiden luontomatkailullisesti arvokkaiden suojelalueiden paikallistaloudellisten vaikutusten arviointimenetelmän kertomien päivitys 2019:

<https://julkaisut.metsa.fi/julkaisut/show/2413>

Sähköinen julkaisu:
b163.pdf (2.7 MB)

Sähköinen julkaisu:
b225.pdf (3 MB)

Retkeilyn trendejä

- Retkeilyinnostus räjähti koronan vaikutuksesta
  - Aiempaa kokemattomammat retkeilijät
  - Yöpyminen maastossa kasvanut jo pidempään
  - Lapsiperheet merkittävä ryhmä retkeilijöissä
  - Esteettömien palvelujen kysyntä kasvaa
  - Talviretkeilyn suosio kasvanut selvästi
  - Monipuoliset aktiviteetit: maastopyöräily, melonta, suppailu, lumikenkäily jne.
- Kysyntää palveluille: edullinen majoitus, kahvilapalvelut, välinevuokraus, retkeilykoulutus

Keski-Suomen kansallispuistot kuntoon

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Kuva: Touho Häkkinen / #RetkeilyKS

Hankkeen tavoitteet ja keskeinen sisältö 1/2

Hankkeen tavoitteena on nostaa Keski-Suomen kansallispuistojen palvelurakenteiden ja reittien laatu ja palvelukyky kansainvälisten matkailijoiden, luontomatkailuyritysten, kasvavien käyntimäärien ja uusien käyttäjäryhmien edellyttämälle tasolle.

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Kuva: Reijo Kuosmanen / Metsähallitus

Hankkeen tavoitteet ja keskeinen sisältö 2/2

Toimenpiteitä ovat

- 1) taukopaikkojen määrän ja laadun lisääminen,
- 2) reittien kehittäminen ja uudistaminen,
- 3) opastuksen nykyaikaistaminen sekä
- 4) suunnittelu, tiedottaminen ja raportointi.

Toimenpiteet tukevat luontomatkailuyritysten ja matkailijoiden lisäksi myös paikallisten asukkaiden ja erityisryhmien lähivirkistysmahdollisuuksia.

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

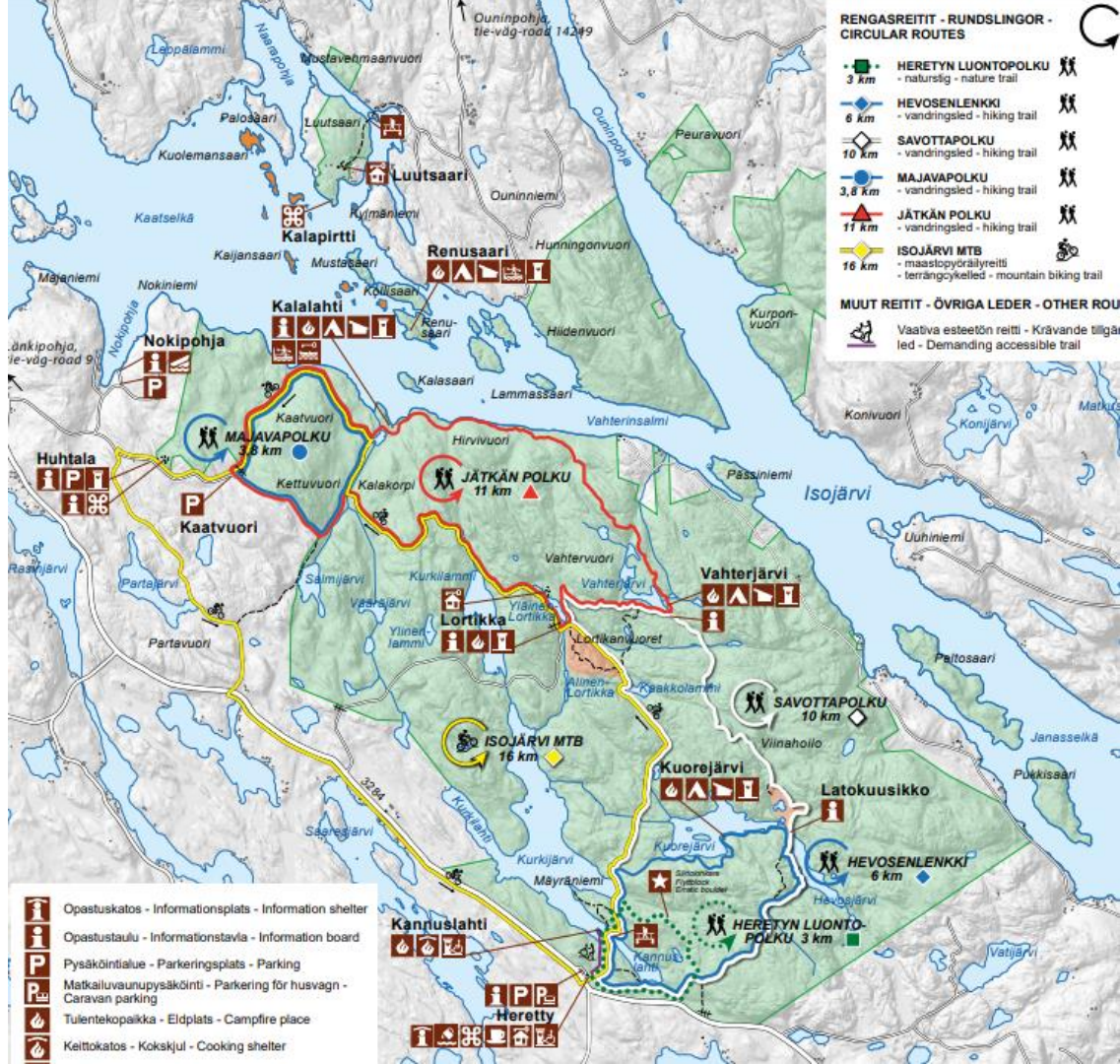

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Isojärven kansallispuiston uudet reitit

- Ympyräreitit
- Merkitseminen symboleilla
- Reittien kuvailu ja tuotteistus

Heretyn luontopolku, 3 km rengasreitti

Kulkuuika 2 t, ei talvikunnossapitoa

Korkeuseroja ja kivikkoa polulla

Heretyn luontopolulla voit ihmetellä kolmen pikkukiven päällä lepäävää suurta siirtolohkarettä ja syödä eväät idyllisellä Kannuslahden taukopaikalla, Kurkijärven rannassa.

Kuva: Sannamari Ratilainen

Lähtöpiste

Heretyn kämppähvila, Kylämäntie 1335, Kylämä (julkaisut.metsa.fi)

Koordinaatit: Euref-Fin (~ WGS84) lat: 61° 40.4660' lon: 25° 0.0490' ETRS-TM35FIN N:
6842400 E: 3394310

Retkeilyrakenteet

Heretty: kämppähvila, opastuskatos, vuokratuvat ja niiden sauna, kaivo, esteetön käymälä

Kannuslahti: esteettömät keittokatos, tulentekopaikka ja käymälä

Ota mukaasi omaa wc-paperia.

Nähtävää

Kahdeksan luontopolkutaalua (julkaisut.metsa.fi), jotka kertovat metsien käytön historiasta ja luonnosta.

Kuva: Sannamari Ratilainen

Reittiselostus

Reittimerkintä: vihreät neliöt

Suosittelun kierto-suunta: vastapäivään

Heretyn luontopolku alkaa kämppähvilan takaa, saunan nurkalta. Reitti kulkee mäkisessä metsämaastossa ja polku on paikoin kivinen. Sadan metrin pistopolun päässä sijaitseva Kannuslahden keittokatos on hyvä paikka evästauolle.

Esteettömät luontoreitit

- Noin miljoona suomalaista tarvitsee liikunnan soveltamista pysyvästi tai väliaikaisesti.
- Luontokohteita harvemmin saa täysin esteettömiksi.
- Pyritään siihen, ettei luoda rakentamisella esteitä.
- Reittien mahdollisimman tarkka kuvailu ja havainnollistavat kuvat
- Esteettämiä palveluja kehitetty hankkeessa Isojärvellä ja Salamajärvellä.

Kuva: Tapani Pohjonen

Kuva: Julia Kivelä / Visit Jyväskylä

Vuori-Kalajan esteetön reitti, 300 m

Sulan maan aikaan, kulkuaika 30 min

Pyörätuolireitti, avustajaa tarvitaan

Ihastu Vuori-Kalaja -lammen upeisiin maisemiin ja vietä unohtumaton eväsretki keskellä kauneinta luontoa.

Kuva: Riikka Mansikkaviita

Lähtöpiste

Vuori-Kalajan esteettömälle pysäköintialueelle voi ajaa omalla autolla tai invataksilla, mutta Vuori-Kalajan metsätien alussa on puomi. Liikuntarajoitteiset saavat puomin avaimen soittamalla [Metsähallituksen asiakaspalveluun](#).

Kuva: Riikka Mansikkaviita

Koirasalmen esteetön reitti

Pitkospuut korvattu
kestävöinnillä Pyhä-Häkissä

Maastopyöräily

- Avattu reitit Leivonmäen ja Isojärven kansallispuistoihin
- Huomioidaan maastopyöräilijät pitkospuiden uusimisessa kaikkialla missä pyöräily on sallittua

Kuva: Touho Häkkinen / RetkeilyKS

Kuva: Touho Häkkinen

Kuva: Tapani Pohjonen

Kuva: Hossa / Jari Ilmonen

Kuva: Mirva Leppälä / RetkeilyKS

Kuva: Tea Karvinen

Kuva: Janita Juvakka

Kuva: Rika Nakamura / RetkeilyKS

Ilmastonmuutos ja kasvavat käyntimäärät

- Lumitalvien epävarmuus, heikot jäät > haasteet huollolle
- Taukopaikkojen sijoittaminen: riittävän kauas tiestä, jotta välttäisiin ilkivallalta, mutta mahdollisuuksien mukaan huoltoura, joka mahdollistaa huollon myös huonoina lumitalvina
- Polttopuun kulutuksen säätely > rankapuut, liiterin sijoittaminen
- Suuremmat säiliöt huusseihin, tyhjennys imuautolla, missä mahdollista
- Kasvanut tarve telttapaikoille – "telttanäkkärit", kestäväidyt telttapaikat
- Kulumisen ehkäisy: portaat, kestäväointi, telttapaikat
- Tiestön kunto, pysäköintialueet
- Opasteet, ohjeet, viestintä, valvonta > Retkietiketti

Yhteistyöllä ylöspäin!

- Luontomatkailuyrittäjät
- Kunnat
- Maakunnat
- Ystäväyhdistykset
- Muut toimijat

